

Lasy Janowskie

Obszar Natura 2000

Charakterystyka obszaru

Lasy Janowskie obejmują rozległy i zwarty kompleks leśny stanowiący północno zachodnią część Puszczy Solskiej oraz enklawę leśną "Rozwadów" dla ochrony głuszca (położoną na południe od głównego kompleksu). Obszar rozciąga się od doliny Wisły i Sanu na zachodzie obejmując Lasy Lipskie i Lasy Janowskie pomiędzy krawędzią Wyżyny Lubelskiej na północy i doliną rzeki Bukowej na południu, sięgając do miejscowości Frampol na wschodzie. Na terenie obszaru Lasy Janowskie dominuje głównie krajobraz leśnej równiny, urozmaiconej licznymi (w części centralnej) wałami wydmowymi porośniętymi borami sosnowymi.

Powierzchnia: 60235.75 ha

Kod obszaru: PLB060005

Województwo: woj. lubelskie, podkarpackie

Forma ochrony w ramach sieci Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia)

Badanie kwestionariuszowe przeprowadzono na terenie gminy: Biłgoraj

Gmina Biłgoraj – formy ochrony przyrody

Parki narodowe – Roztoczański Park Narodowy

Rezerваты przyrody – Rezerwat „Obarý”

Parki krajobrazowe - Park Krajobrazowy Lasy Janowskie, Szczepreszyński Park Krajobrazowy, Park Krajobrazowy Puszczy Solskiej.

Obszary chronionego krajobrazu – Biłgorajski Obszar Chronionego Krajobrazu

Pomniki przyrody – Dąb szypułkowy w miejscowości Sól, Grusza polna w miejscowości Andrzejówka, Dąb szypułkowy w miejscowości Wola Mała, Lipa drobnolistna w miejscowości Bukowa, Klon pospolity w miejscowości Bukowa, Dąb szypułkowy (Ciosmy)

Na badanym obszarze brak obecnie planu zarządzania obszarem Natura 2000 (plan w przygotowaniu).
(wg danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z 10.2015 <http://natura2000.gdos.gov.pl/datafiles>
oraz na podstawie: <http://rzeszow.rdos.gov.pl/lasy-janowskie-plb060005>

Gmina posiada Program Ochrony Środowiska dla Gminy Biłgoraj na lata 2008-2020.
Zamieszczony jest on na stronie gminy: <http://www.gminabilgoraj.pl>

Na stronie nadleśnictwa znajduje się informacja o obszarze Natura 2000:
<http://www.bilgoraj.lublin.lasy.gov.pl/obszary-natura-2000#.VqAF2ELi9A0>

Gmina Biłgoraj

Strona władz gminy Biłgoraj: <http://www.gminabilgoraj.pl>

Strona powiatu, do której należy gmina Biłgoraj: <https://www.bilgorajski.pl>

Strona nadleśnictwa znajdującego się na terenie gminy Biłgoraj: <http://www.bilgoraj.lublin.lasy.gov.pl>

Strona lokalnej organizacji pozarządowej działającej na rzecz środowiska: brak organizacji

Lasy Janowskie – ostoja ptasia o randze E73

Podczas inwentaryzacji w 2010 roku stwierdzono tu **29 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG**, w tym 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Obszar jest ostoją ptasią o randze europejskiej IBA (PL 109) ze względu na występowanie kluczowych gatunków: **głuszca** (*Tetrao urogallus* - C6), **bączka** (*Ixobrychus minutus* - C6), **bociana czarnego** (*Ciconia nigra* - B2, C6), **lelka kozodoja** (*Caprimulgus europaeus* - C6). W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielik (*Haliaeetus albicilla* - Polska Czerwona Księga (PCK), bocian czarny (*Ciconia nigra*), głuszc (Tetrao urogallus - PCK), lelek kozodój (*Caprimulgus europaeus*).

W ostoi obserwuje się ciągły spadek populacji głuszca, mimo podejmowanych prób ochrony tego gatunku ptaka.

Działania skupiają się m.in. na redukcji drapieżników, wymianie ogrodzonych metalową siatką upraw leśnych, wysypywaniu gastrolitów, montażu szlabanów, a także usuwaniu czeremchy amerykańskiej. Ze względu na zaniechanie uprawy w części łąk, zaznacza się niewielki spadek liczebności orlika krzykliwego, choć trudno mówić jeszcze o stałym trendzie. Z kolei liczebność bielika wzrosła, co zgodne jest z ogólnopolskim trendem wzrostu liczebności tego gatunku. Z grupy gatunków wodno- błotnych widoczny jest **wzrost liczebności gęgawy oraz brak gniazdowania kropiatki**.

Pojawiły się też jako lęgowe nowe gatunki ptaków: łabędź krzykliwy (ogólnopolski trend wzrostowy, obecność odpowiedniego biotopu) oraz włośchatka i puszczyk uralski (prawdopodobnie stopniowa kolonizacja z Puszczy Solskiej).

Od kilku lat brak doniesień na terenie ostoi o cietrzewiu, który wyginął na terenie Lasów Janowskich.

Bocian
czarny

Lasy Janowskie – działania ochronne

Na obszarze Lasy Janowskie obserwuje się ciągły spadek populacji głuszca, mimo podejmowanych prób ochrony tego gatunku ptaka. Ze względu na fakt, iż populacji głuszca grozi całkowite wymarcie Nadleśnictwo Janów Lubelski realizuje projekty związane z ochroną gatunku. Ostatni projekt zakończony w grudniu 2012r. pn. „**Aktywna ochrona głuszca (*Tetrao urogallus*) w Nadleśnictwie Janów Lubelski w latach 2010-2012**” był kolejnym programem ochrony tego gatunku - pierwszy program objął lata 2003-2006.

W trakcie ostatniego z programów wykonano następujące zadania:

1. Redukcja drapieżników.
2. Usuwanie czeremchy amerykańskiej.ach głuszca płatów borówki.
3. Wprowadzanie podszytów świerkowych i jodłowych.
4. Neutralizacja szkodliwych nawierzchni dróg leśnych.
5. Monitoring populacji głuszca w Lasach Janowskich w latach 2010 – 2012.
6. Edukacja i promocja – upowszechnianie wiedzy o głuszczu i jego ochronie.

Źródło: http://bip.lasy.gov.pl/pl/bip/dg/rdlp_lublin/nadl_janow_lubelski/ochrona_przyrody

Działania na rzecz przyrody podejmują

Nadleśnictwo Biłgoraj

Nadleśnictwo Janów Lubelskie

Ośrodek Edukacji Lasy Janowskie

Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne

Zakład Ochrony Środowiska (PGK Biłgoraj)